

LEERWIJZER
KLAS 2 MK
2026-2027

Voorwoord

Ter Apel, juli 2026

Aan de leerlingen van klas 2

Beste leerling,

In de bovenbouwklassen van de RSG Ter Apel wordt sinds de invoering van de Tweede Fase en het vmbo gewerkt met een Plan van Toetsing en Afsluiting voor de schoolexamens, ofwel PTA. Om het onderscheid te maken met de schoolexamens voor de bovenbouw stellen we voor klas 1, 2 en 3 een LEER *WIJZER!* per vakgroep samen.

Deze LEER *WIJZER!* is meer dan een opsomming van toetsen die in een schooljaar gemaakt worden: hierin beschrijven we ook wat we onze leerlingen in een schooljaar willen leren en welke doelen we stellen.

De resultaten van de toetsen worden verwerkt in een digitaal rapportagesysteem.

Leerlingen en ouders/verzorgers kunnen daarmee op ieder gewenst moment de stand van zaken via internet opvragen.

Een belangrijk voordeel van het steeds actueel hebben van de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van de studieresultaten is dat er door vakdocenten, de mentor of door ouders/verzorgers direct actie ondernomen kan worden als het beeld van de resultaten daar aanleiding toe geeft.

Leerlingen uit klas 2 hebben de mogelijkheid om één toets te herkansen. Ze kunnen kiezen uit de toetsen die zijn afgenomen tot en met toetsweek 2. Dit geldt ook voor de leerlingen die niet deelnemen aan de toetsweken. In de leerwijzers is met een sterretje aangegeven welke toetsen herkansbaar zijn. Het cijfer van de herkansing telt.

Indien een leerling niet in staat is om deel te nemen aan een toets, dient dit 's morgens voor aanvang van de toets bij de school bekend te zijn. De leerling moet dan, na overleg met de vakdocent, de toets op een ander moment inhalen. Die toets kan worden gemaakt tijdens een centraal geregeld inhaalmoment voor de leerlingen van klas 1. Als een leerling, zonder opgaaf van redenen, niet op komt dagen bij zo'n inhaalmoment kan dat consequenties hebben voor de beoordeling.

Deze inhaalregeling geldt niet voor kleinere schriftelijke overhoringen. Bij langdurige afwezigheid wordt een inhaalprogramma opgesteld in samenspraak met de coach en/of coördinator. In speciale gevallen beslist de teamleider, dit na overleg met de coach en de leerling. Indien u onduidelijkheden aantreft of anderszins vragen heeft naar aanleiding van deze LEER *WIJZER!*, schroom dan niet contact op te nemen.

Wendy Kramer

Teamleider klas 1 en 2

M: w.kramer@rsgterapel.nl

T: 0599-581226

T: 06-13 98 94 85

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding.....	4
Afwezigheid (Absentie)	4
Onregelmatigheden	4
Leerwijzer: Nederlands	5
Leerwijzer: Frans	7
Leerwijzer: Duits.....	8
Leerwijzer: Engels.....	10
Leerwijzer: Geschiedenis	12
Leerwijzer: Aardrijkskunde.....	14
Leerwijzer: Wiskunde	16
Leerwijzer: Nask	17
Leerwijzer: Economie.....	22
Leerwijzer: Biologie	27
Leerwijzer: Drama.....	28
Leerwijzer: Beeldende Vorming.....	32
Leerwijzer: Muziek	34
Leerwijzer: Lichamelijke Opvoeding	38
Leerwijzer: Rekenen.....	39

Inleiding

Gedurende het schooljaar zijn er vele momenten waarop kennis en vaardigheden worden getoetst. De toetsonderdelen zijn per vak ondergebracht in deze LEER *WIJZER!*. Zoals reeds opgemerkt gebruikt de school een proefwerkrooster, waarin de exacte data en afnametijden staan vermeld.

Naast bovenstaande gaat de LEER *WIJZER!* ook over allerlei regelgevingen. Te denken valt aan regels voor inhalen van toetsen, de overgangsnormen, de gang van zaken met betrekking tot de rapportvergaderingen en de eventuele revisie.

Om je zo goed mogelijk te kunnen begeleiden in het gehele leerproces is het noodzakelijk dat je beschikbaar bent voor schoolse zaken van 08:15 uur tot 16:30 uur.

Afwezigheid (absentie)

Wanneer een leerling door ziekte of een andere moverende reden niet in staat is om een toets te maken, is er de mogelijkheid om de toets in te halen op het centraal geregelde inhaalmoment. De leerling maakt een afspraak met de betrokken docent door het invullen van een inhaalformulier. De docent zorgt ervoor dat de inhaaltoets op het afgesproken moment aanwezig is. Bij uitzonderlijke gevallen (langdurige afwezigheid door ziekte of een andere zwaarwegende omstandigheid) nemen de ouders/verzorgers en de leerling contact op met de coach om een oplossing op maat te maken. In een dergelijk geval kan er afgeweken worden van de vaste inhaalmomenten.

Onregelmatigheden

Een leerling kan zich ten aanzien van een onderdeel van de LEER *WIJZER!* mogelijkserwijs schuldig maken aan een vorm van onregelmatigheid. Het niet op tijd inleveren van opdrachten en/of het frauderen tijdens toetsen zijn hier voorbeelden van. Dan kan de schoolleiding maatregelen nemen. De maatregelen, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- a) Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets behorend tot de LEER *WIJZER!* van een vak.
- b) Het ongeldig verklaren van een werkstuk, al dan niet met de gelegenheid tot het inleveren van een nieuw werkstuk. Wordt deze gelegenheid gegeven, dan wordt tevens een nieuwe inleverdatum vastgesteld. Alvorens een beslissing wordt genomen, hoort de schoolleiding de leerling. De leerling kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.

De mededeling wordt schriftelijk (of per mail) gestuurd aan de ouder(s)/verzorger(s).

Vak: Nederlands
Studie: klas 2 MK

Code	Leer wijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1	Leerdoel: <u>Taal:</u> Je leert over Nederlands leren als tweede taal. Je leert hoe een schrijver of spreker een tekst krachtiger kan maken door middel van overdrijving en opsomming in drieën. Je leert hoe de taal verandert. <u>Formuleren:</u> Je leert verwijzen naar personen, dingen en bezit. <u>Spelling:</u> Je leert hoofdletters, komma's en leestekens op de juiste manier gebruiken. Vaardigheid. Woordenschat, spelling en formuleren Inhoud: Cursus 4 Taal: § 1, 2 en 3. Cursus 6 Formuleren: § 2 en 3. Cursus 7 Spelling: § 2, 3, en 4	S	45	15
PW2 *	Leerdoel: <u>Lezen:</u> Je leert de betekenis van onbekende woorden in een tekst ontdekken door woordraadstrategieën te gebruiken. Je leert de kernzin van een alinea bepalen. Je leert tekstverbanden herkennen aan de hand van signaalwoorden. Je leert verschillende soorten online reclame herkennen. Vaardigheid. Lezen. Inhoud: Cursus 1 Meer dan lezen: § 2 t/m 4. Cursus 2 Media: § 1 en 2.	S	45	15
PW3	Leerdoel: Je kunt een zakelijke e-mail schrijven. <u>Schrijven:</u> je kunt een <u>zakelijke brief</u> schrijven. Je kiest de juiste opbouw: inleiding, middenstuk en slot. Je kan de regels voor het schrijven van een brief toepassen en feedback ontvangen en geven. <u>Formuleren:</u> je kunt verwijswoorden op de goede manier gebruiken en je kunt samengestelde zinnen correct schrijven. Vaardigheid: schrijfvaardigheid en formuleren Inhoud: zakelijke e-mail. Formuleren § 4 en 5	S	45	20
PW4	Leerdoel: Je houdt een presentatie voor je klasgenoten en maakt daarbij gebruik van PowerPoint. Je kunt klasgenoten beoordelen op de inhoud van hun presentatie en hun presentatievaardigheid. Je kunt een zelfreflectieformulier invullen; je kunt de 5w+h-vragen gebruiken om de belangrijkste informatie uit een tekst te halen. Inhoud: ICT-boekje hoofdstuk PowerPoint en presenteren.	M	10	15
PW5	Leerdoel: <u>Taal:</u> Je leert voor- en achtervoegsels in woorden herkennen. Je leert over thematische uitdrukkingen. Je leert voegwoorden herkennen.	S	45	15

	Spelling: Je leert bijvoeglijke naamwoorden, verkleinwoorden, het voltooid deelwoord en moeilijke werkwoorden spellen. Grammatica: Je leert persoonlijke en bezittelijke voornaamwoorden en voegwoorden te herkennen. Je leert het lijdend voorwerp in een zin vinden. Vaardigheid: spelling, woordenschat en grammatica. Inhoud: Cursus 4 Taal § 4, 5 6 en 7. Cursus 5 Grammatica § 3, 5 en Cursus 6 Spelling: § 5, 6, 7, 11 en 12.			
PW6	Lezen Leerdoel: Je leert hoofdzaken en bijzaken herkennen in een tekst. Je leert feiten, meningen, standpunten en argumenten herkennen in de tekst. Je leert een recensie herkennen. Vaardigheid. Lezen. Inhoud: Cursus 1 Meer dan Lezen: § 5 en 6. Thema C 6 lezen	S	45	20
	Opmerkingen: S = schriftelijke toets M = mondeling Afhankelijk van de leerbehoefte van de klas kan de docent besluiten bepaalde onderdelen toe te voegen en/of te laten vervallen. Dit schooljaar lezen de leerlingen drie leesboeken, met verwerkingsopdracht. Fictie- en portfolio-opdrachten moeten met een voldoende zijn beoordeeld. * = herkansbaar			

Vak: Frans
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1	Methodetoets Leerdoelen: Je kunt de passé composé met avoir en het bezittelijk vnw gebruiken. Je kunt schrijven over je vakantie. Vaardigheid: schrijfvaardigheid Inhoud: hoofdstuk 1 GL 2GT/havo 6.1	S	45	15
PW2*	Methodetoets Leerdoelen: Je kunt het bijvoeglijk naamwoord gebruiken, je kunt de werkwoorden op –er vervoegen en je kunt het onderwerp vervangen. Je kunt schrijven over je familie en over je huis. Vaardigheid: schrijfvaardigheid. Inhoud: hoofdstuk 2 GL 2GT/havo 6.1	S	45	15
PW3	Methodetoets Leerdoelen: Je kunt het aanwijzend voornaamwoord gebruiken en je kunt de onregelmatige ww vouloir en pouvoir vervoegen. Je kunt schrijven over het kopen van kleding en je kunt iemand beschrijven. Vaardigheid: schrijfvaardigheid Inhoud: hoofdstuk 3 GL 2GT/havo 6.1	S	45	15
PW4	Luistervaardigheid Leerdoelen: Je kunt de belangrijkste informatie uit korte luisterteksten begrijpen. Vaardigheid: luistervaardigheid Inhoud: luistertoetsen A1+	S	45	15
Pw5	Leesvaardigheid TW4 Leerdoelen: Je kunt eenvoudige teksten lezen en begrijpen. Vaardigheid: intensieve Leesvaardigheid Inhoud: leestoetsen A1+	S	45	20
SO	Leerdoelen: tussentijdse evaluatie Vaardigheid: variabel Inhoud: hoofdstuk 1 t/m 5 Grandes Lignes 2GT/havo 6.1	S	V	20
Opmerkingen: S = schriftelijk PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling *Toets is herkansbaar				

Vak: Duits

Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1*	Leerdoelen: Ik kan over mijn familie en vrienden vertellen. Ik kan mijn familie en vrienden voorstellen. Vaardigheid: Schrijfvaardigheid (woordenschat en grammatica) Inhoud: methodetoets hoofdstuk 2	S	45	10
PW2	Leerdoelen: Ik kan over school vertellen Vaardigheid: Schrijfvaardigheid (woordenschat en grammatica) Inhoud: methodetoets hoofdstuk 3	S	45	10
PW3	Leerdoelen: Ik kan dieren beschrijven. Ik kan over mijn huisdier of lievelingsdier vertellen. Vaardigheid: Schrijfvaardigheid (woordenschat en grammatica) Inhoud: methodetoets hoofdstuk 4	S	45	10
PW4	Leerdoelen: Ik kan eten en drinken bestellen. Ik kan over eten en drinken praten Vaardigheid: Schrijfvaardigheid (woordenschat en grammatica) Inhoud: methodetoets hoofdstuk 5	S	45	10
PW5	Leerdoelen: Ik kan vragen bij luisterfragmenten beantwoorden. Vaardigheid: Luistervaardigheid Inhoud: luistervaardigheidstoets bij hoofdstuk 1 t/m 5	S	45	15
PW6	Leerdoelen: Ik kan huis/kamer beschrijven Vaardigheid: Schrijfvaardigheid (woordenschat en grammatica) Inhoud: methodetoets hoofdstuk 7	S	45	10
PW7	Leerdoelen: Ik kan beschrijven hoe iemand er uit ziet. Ik kan mijn mening geven over kleding. Vaardigheid: Schrijfvaardigheid (woordenschat en grammatica) Inhoud: methodetoets hoofdstuk 8	S	45	10
PW8	Leerdoelen: Ik kan vragen beantwoorden bij eenvoudige teksten Vaardigheid: Leesvaardigheid Inhoud: leestoets over hoofdstuk 1 t/m 7	S	45	25

Opmerkingen:

Tijdens het behandelen van de hoofdstukken wordt er aandacht besteed aan alle vaardigheden: lezen, schrijven, spreken en kijk-luisteren

PW= proefwerk

S = schriftelijk

*Deze toets is herkansbaar

Vak: Engels
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1	Leerdoelen: Ik kan de verleden tijd (past simple) van regelmatige en onregelmatige werkwoorden gebruiken in bevestigende, ontkenkende en vragende zinnen. Ik ken woorden en zinnen die te maken hebben met het weer, vakantie ervaringen en mijn mening geven over de vakantie. Vaardigheid: lezen, schrijven Inhoud: Chapter 1 (Stone 1, 2, 3 + Grammar 1A, 1B, 2A, 2B + Book A p. 70, 71)	S	45	15
PW2*	Leerdoelen: Ik kan de past continuous en de hulpwerkwoorden (modals) gebruiken. Ik ken woorden en zinnen die te maken hebben met gezondheid, ziekte, artsen, ik kan vertellen wat er gebeurd is en hoe ik me voel en ik kan iemand geruststellen. Vaardigheid: lezen, schrijven Inhoud: Chapter 2 (Stone 4, 5, 6 + Grammar 3A, 3B, 4 + Book A p. 118, 119)	S	45	15
PW3	Leerdoelen: Ik kan de bijvoeglijk naamwoorden en de present perfect juist gebruiken. Ik ken woorden en zinnen die te maken hebben met showbizz en entertainment en ik ken voegwoorden. Ik kan mijn mening geven en iemand erom vragen en ik kan films en series met elkaar vergelijken. Vaardigheid: lezen, schrijven Inhoud: Chapter 3 (Stone 7, 8, 9 + Grammar 5, 6 + Book A p. 166, 167)	S	45	20
PW4	Leerdoelen: Ik kan de toekomstige tijd (future) en meervouden op de juiste manier gebruiken. Ik ken woorden en zinnen die te maken hebben met dorpen, steden en het openbaar vervoer. Ik kan vragen naar informatie en instructies geven in winkels en bij online winkels. Vaardigheid: lezen, schrijven Inhoud: Chapter 4 (Stone 10, 11, 12 + Grammar 7, 8A, 8B + Book B p. 48, 49)	S	45	20

PW5	Leerdoelen: Het vergroten van de kijk- en luistervaardigheid Vaardigheid: luisteren, kijken Inhoud: Kijk-luistertoets	S	45	15
PW6	Leerdoelen: het vergroten van de leesvaardigheid. Vaardigheid: lezen Inhoud: leesteksten	S	45	15
Gem. SO's (max. 3)	Leerdoelen: tussentijdse evaluatie/formatief Vaardigheid: variabel Inhoud: leerstof uit Stepping Stones Chapters 1 t/m 5	S	Var	0%
Opmerkingen: S = schriftelijk PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling *De toets is herkansbaar				

Vak: Geschiedenis
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1*	Thema 1 – Regenten en vorsten Leerdoelen: Aan het eind van dit thema kun je: • Kenmerken van het absolutisme en van centralisatie herkennen en beschrijven. • Aan de hand van voorbeelden het nieuwe (revolutionaire) wetenschappelijke denken beschrijven. • Kun je beschrijven wat de begrippen absolutisme en centralisatie betekenen. • In eigen woorden uitleggen waarin de Nederlandse staatsinrichting zich onderscheidde van andere landen. • Uitleggen wat VOC, WIC en het handelskapitalisme hebben betekend voor de Republiek. Inhoud: H1	S	45	25
PW2	Thema 2 – Pruiken en revoluties Leerdoelen: Aan het eind van dit thema kun je: • Voorbeelden en een korte beschrijvingen geven van de ideeën van verlichte denkers. • Omschrijven wat wordt bedoeld met verlicht absolutisme. • Uitleggen wat de oorzaken en gevolgen waren van de Amerikaanse en de Franse Revolutie Kun je beschrijven wat de gevolgen waren van de Amerikaanse en de Franse Revolutie. • De gevolgen van Verlichte ideeën voor de Republiek beschrijven. Inhoud: H2	S	45	25

PW3	Thema 3 – Burgers en stoommachines Leerdoelen: Aan het eind van dit thema kun je: • De belangrijkste kenmerken, oorzaken en gevolgen van de industriële revolutie beschrijven. • Uitleggen wat de relatie is tussen de toename van de invloed van het volk (en een parlementair stelsel) en het verlichtingsdenken. • De kenmerken van het liberalisme en het socialisme beschrijven en vergelijken. • De belangrijkste kenmerken en wijzigingen uit de Nederlandse grondwet van 1848 beschrijven. • De opkomst en ideeën van het feminisme beschrijven Inhoud: H3	S	45	25
-----	--	---	----	----

PW4	Thema 4 – De Wereldoorlogen Leerdoelen: Aan het eind van dit thema kun je: • Oorzaken, verloop, gevolgen en kenmerken van de Eerste Wereldoorlog herkennen, noemen en toelichten. • Oorzaken, verloop en gevolgen van de Russische revolutie herkennen, noemen en toelichten. • De totalitaire ideologie van het communisme toelichten. • De belangrijkste kenmerken van het Nationaal-socialisme in Duitsland herkennen en beschrijven. • Oorzaken, verloop, gevolgen en kenmerken van de Tweede Wereldoorlog herkennen, noemen en toelichten. Inhoud: H4	S	45	25
-----	--	---	----	----

Opmerkingen:

Tijdens elke periode staan naast de behandelde stof historische vaardigheden centraal:

Je kunt omgaan met diverse historische bronnen (tekst, beeld) uit of over de behandelde periode: je kunt informatie uit bronnen halen en de inhoud van bronnen beoordelen. Je kunt verbanden leggen tussen de geleerde historische feiten en ontwikkelingen en tussen de geleerde stof en nieuwe historische informatie of bronnen. Je kunt onderscheid maken tussen oorzaken en gevolgen, feiten en meningen, continuïteit en verandering. Je kunt je uitleg of conclusie met (historische) argumenten

Ondersteunen.

S = schriftelijk

*De toets is herkansbaar

Vak: Aardrijkskunde
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
Hoofdstuk 1: Steden				
SO1	Leerdoelen: - Inzicht krijgen in de verstedelijking in rijke en arme landen en de gevolgen daarvan. - Opbouw van de westerse stad herkennen. Vaardigheid: - Kaartselectie + kaartanalyse Inhoud: 1.1 en 1.2 + vaardigheid A	S	45	13
PW1*	Leerdoelen: - Inzicht krijgen in de verstedelijking in rijke en arme landen en de gevolgen daarvan. - Kennen en verklaren van de ontwikkelingen van megasteden in het verleden, heden en toekomst. - Kennen en verklaren van de ontwikkelingen van steden in het verleden, heden en toekomst in Nederland. - Begrijpen wat stedelijke vernieuwing inhoudt en de maatregelen die genomen worden. - Kennen en verklaren van de ontwikkelingen van megasteden in het verleden, heden en toekomst. Vaardigheid: - Bronnen lezen en interpreteren, met nadruk op de atlas. Inhoud: 1.1 t/m 1.5 + vaardigheid A	S	45	20
Hoofdstuk 2: Arm en Rijk				

PW2*	Leerdoelen: - Kunnen wisselen van geografische schaalniveaus - Begrijpen hoe armoede ontstaat, zowel op wereldschaal als in Nederland - Kunnen meten van welvaart a.d.h.v. gegevens over BNP, indeling van de beroepsbevolking en de hdi uit de atlas of andere bronnen Vaardigheid: - Wisselen van geografische schaalniveaus - Economische gegevens uit kaarten en andere bronnen kunnen lezen en interpreteren. Inhoud: 2.1 t/m 2.5 + vaardigheid A	S	45	20
PO1	Leerdoelen: - Bewust worden van de mate van verschillen in welvaart mondiaal - De mate van welvaart kunnen koppelen aan de positie van landen in het wereldsysteem. Vaardigheid: - Zoeken van relevante digitale bronnen - Het verwerken van de informatie in een infographic Inhoud: Hoofdstuk 2	PO		13
Hoofdstuk 3: Landschappen				
PO2	Leerdoelen: - Toepassen van de kennis van het zandlandschap en het veenlandschap in de praktijk. Vaardigheid: - Filmverslaglegging van een landschap in de eigen omgeving. - Lezen van het landschap Inhoud: 3.4 + 3.5	PO		14

PW3	Leerdoelen: • Toepassen van de exogene processen vertering, erosie en sedimentatie op het Nederlandse landschap. • Benoemen en verklaren van de kenmerken van 2 Nederlandse landschappen: zand-, veenlandschap. Vaardigheid: • Kaartselectie + kaartanalyse Inhoud: 3.1 t/m 3.5 + vaardigheid A	S	45	20
Opmerkingen: S = schriftelijke toets PO = praktische opdracht PW = proefwerk *De toets is herkansbaar				

Vak: Wiskunde
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1	Leerdoel: namen en eigenschappen kennen van drie- en vierhoeken. Verschil oppervlakte en omtrek Vaardigheid: Hoeken berekenen, driehoeken tekenen Inhoud: H1 Vlakke figuren + H3 Oppervlakte	S	45	10
PW2	Leerdoel: vergelijkingen oplossen Vaardigheden: inklemmen, balansmethode, formules opstellen Inhoud: H2 Oplossen en formules	S	45	15
PW 3*	Leerdoel: Pythagoras, kwadraten , wortels en machten. Vaardigheden: toepassen Pythagoras en notatie Inhoud: H5 De stelling van Pythagoras	S	45	15
PW 4	Leerdoel: soorten diagrammen , centrummaten Vaardigheden: toe- en afname berekenen procenten en diagrammen tekenen. Inhoud: H4 statistiek	S/PO	45	15
PW 5	Leerdoel: vergrotingsfactor, gelijkvormige driehoeken Vaardigheden: toepassen vergrotingsfactor bij lengte, oppervlakte en inhoud. Inhoud: H6 Vergroten en verkleinen	S	45	15
PW 6	Leerdoel: verschillende formules Vaardigheden: toepassen verschillende formules Inhoud: H7 Formules en grafieken	S	45	15
PW 7	Inhoud: inhoud ruimtefiguren Vaardigheden: ruimtelijk tekenen en notatie berekeningen Inhoud: H8 Ruimtemeetkunde	S	45	15
Opmerkingen: (*) = herkansbaar S = schriftelijk PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling				

Vak: Nask
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1*	Nova 1+2 KGT H2 “ Stoffen ” - Ik kan stoffen en voorwerpen die regelmatig in de lessen gebruikt zullen worden herkennen; - Ik kan zuivere stoffen, mengsels en oplossingen van elkaar onderscheiden; - Ik weet wat moleculen zijn; - Ik heb kennis van de scheidingsmethoden extraheren en filtreren en kan deze toepassen; - Ik weet wat de basisbegrippen volume, massa en dichtheid betekenen; - Ik kan de massa en het volume van een voorwerp meten; - Ik kan nauwkeurig een hoeveelheid vloeistof met een maatcilinder meten; - Ik kan werken met de formule voor dichtheid en begrijp de grootheden en eenheden.	S	45	15
PW2*	Nova 1+2 KGT H3 “ Water ” - Ik weet wat de drie fasen zijn waarin een stof kan voorkomen; - Ik begrijp deze fasen en het deeltjesmodel; - Ik begrijp de begrippen van temperatuur, de temperatuurschaal van Celsius en de thermometer; - Ik weet wat de zes faseovergangen zijn; - Ik begrijp de faseovergangen in relatie tot weersverschijnselen en het deeltjesmodel; - Ik weet wat wordt bedoeld met smeltpunt/vriespunt en kookpunt; - Ik kan een kookpunts-diagram tekenen; - Ik kan een smelt- en stoldiagram tekenen;	S	45	16
PW3	Nova 1+2 KGT H4 “ Elektriciteit ” - Ik heb kennis van de alledaagse aspecten van elektriciteit: snoeren, schakelaars, spanningsbronnen, lampjes, elektrische apparaten, enz; - Ik heb kennis van een aantal grootheden en eenheden, zoals spanning, stroomsterkte en vermogen;	S	45	16

	Ik kan de formule voor het vermogen toepassen en weet welke grootheden en eenheden hierbij horen;			
	- Ik weet wat een serieschakeling is en kan deze tekenen; - Ik weet wat een parallelschakeling is en kan deze tekenen; - Ik kan rekenen met spanning, stroomsterkte en vermogen - Ik weet hoe ik een ampèremeter moet aansluiten en aflezen. - Ik weet hoe ik een voltmeter moet aansluiten en aflezen; - Ik ken de gevaren van elektriciteit; - Ik heb enige kennis van de huisinstallatie (electriciteit thuis).			
PW4	Nova 1+2 KGT H5 “Bewegen” - Ik kan de beweging van een stroboscopische foto vastleggen in een afstand, tijd-tabel en deze beweging weergeven in een (afstand, tijd)-diagram; - Ik kan berekeningen maken over afstand, snelheid en tijd van een beweging; - Ik kan de gemiddelde snelheid van een voorwerp uitrekenen; - Ik weet wat een 'versnelde', 'eenparige' en 'vertraagde' beweging is; - Ik begrijp de begrippen 'massa', 'remkracht' en 'remweg'; - Ik kan de 'stopafstand' uitrekenen; - Ik kan mijn 'gemiddelde snelheid' uitrekenen na de fietsproef.	S	45	16

PO	Nova 1+2 KGT H6 “Licht” - Ik weet wat het spectrum van licht is en ken de spectraal kleuren(ROGGBV); - Ik heb kennis van de primaire kleuren (RGB) en weet enkele toepassingen daarvan; - Ik weet hoe schaduwvorming ontstaat; - Ik weet wat direct, indirect en diffuus licht is; - Ik kan met behulp van de spiegelwet en het spiegelbeeld de teruggekaatste lichtstralen tekenen; - Ik weet wat infrarode en ultraviolette lichtstraling is en enkele toepassingen daarvan.	S	45	16
PW5	Nova 1+2 KGT H8 “Geluid” - Ik kan voorbeelden geven van geluidsbronnen, ontvangers van geluid en weet een aantal tussenstoffen waar geluid zich door kan voortplanten; - Ik kan met behulp van de geluidssnelheid rekenen met de snelheidsformule om afstanden te bepalen van bijvoorbeeld onweer en echo's; - Ik weet wat hoge en lage tonen zijn bij blaas- en snaarinstrumenten en kan dit koppelen aan het begrip frequentie; - Ik weet dat frequentie en geluidssterkte bepaald kunnen worden met een microfoon, oscilloscoop of computer; - Ik kan een diagram tekenen van een trilling met een gegeven frequentie, en - Uit het diagram van een trilling kan ik de frequentie bepalen; - Ik weet wat er bedoeld wordt met frequentie, amplitude en geluidssterkte; - Ik weet wat ultrasoon geluid is; - Ik weet hoe groot het frequentiebereik van de mens is; - Ik weet hoe je frequentie en trillingstijd van een toon moet uitrekenen; - Ik weet hoe je geluidsoverlast kan bestrijden en welke maatregelen je moet treffen bij hinderlijk geluid, zoals aanpakken bij de bron, ontvanger en tussenstof.	S	45	16
SO	Dichtheid (H2)	S	Max. 45 min	5

Opmerkingen:

S = schriftelijk

PO = praktische

opdracht P = practicum

*=herkansbaar

Vak: Economie**Studie: Klas 2 MK**

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
SO1	Hoofdstuk 1 'Economie is meer dan geld' Leerdoelen: De leerling kan: • Uitleggen waar het vak economie over gaat • Een geldbedrag op de juiste manier noteren • Onderscheid maken tussen chartaal en giraal geld • Een nieuw en oud saldo op een rekening berekenen • Uitleggen wat voor behoefte je kan hebben • Het verschil tussen goederen en diensten uitleggen • Uitleggen hoe je in behoeften kunt voorzien • Met een percentage een getal uitrekenen • Uitleggen hoe consumentenorganisaties jou kunnen helpen • Voorbeelden geven hoe de overheid consumenten helpt • Uitleggen wat je aan garantie hebt • Een gemiddelde berekenen	SO	30	10
PW1*	Hoofdstuk 2 'Hoe ga je met geld om?' Leerdoelen: De leerling kan: • Verschillende soorten inkomens noemen • Drie groepen uitgaves noemen en er voorbeelden bij geven • Bedragen omrekenen van week naar maand en andersom • Een begroting van inkomsten uitgaves maken • Drie geldfuncties noemen en er voorbeelden bij geven • Redenen noemen waarom mensen geld lenen • Uitleggen hoe lenen bij een bank werkt • De kosten van een lening berekenen • Een percentage uitrekenen • Uitleggen waarom je een verzekering zou afsluiten • Voorbeelden van verplichte en vrijwillige verzekeringen noemen • De premie voor een verzekering in een tabel opzoeken • Uitleggen wat het gevolg is van een eigen risico	PW	45	20

SO2	Hoofdstuk 3 ‘Aan het werk!’ Leerdoelen: De leerling kan: • Het verschil tussen werkgever en werknemer noemen • Gegevens uit een staafdiagram lezen • Uitleggen wat er in aan arbeidsovereenkomst staat en wat een proeftijd is • Uitleggen wat een cao is en voor wie deze geldt • Met gegeven informatie een nettoloon berekenen • Het verschil tussen een vaste en tijdelijke baan uitleggen • Uitleggen wat het verschil is tussen een deeltijdbaai en een voltijdbaai • Gegevens uit een cirkeldiagram aflezen • De drie productiesectoren benoemen en er voorbeelden bij geven • Uitleggen wat arbeidsverdeling is en het nut ervan noemen • Uitleggen hoe het minimumloon is geregeld • Twee wetten noemen die werknemers beschermen • Uitleggen hoe technologische ontwikkelingen het werk beïnvloeden • Uitleggen waarom scholing nodig is • Twee manieren van ontslag noemen en uitleggen wat een opzegtermijn is • Uitleggen wanneer je meetelt als werkloze • Gegevens uit een lijndiagram aflezen • Uitleggen wat het UWV voor je kan betekenen na ontslag	SO	30	10
-----	---	----	----	----

PW2	Hoofdstuk 4 ‘Wat levert productie op?’ Leerdoelen: De leerling kan: • Uitleggen wat produceren is en wat productiefactoren zijn • Uitleggen wat een bedrijfskolom is en hoe bedrijven waarde toevoegen • De kostprijs per product berekenen • Vier voorbeelden van milieuschade geven • Het verschil uitleggen tussen bedrijfskosten en maatschappelijke kosten • Met een voorbeeld uitleggen wat duurzaam produceren is • Uitleggen wat het nut is van recycling en een kringlooeconomie • Drie redenen benoemen waarom bedrijven investeren • De afschrijving berekenen • Het verschil tussen mechanisering en automatisering uitleggen • Uitleggen wat arbeidsproductiviteit is • Uitleggen wat een ondernemer is • Het verschil uitleggen tussen arbeidsintensief en kapitaalintensief produceren	PW	45	20
	• Uitleggen wat omzet is en de omzet berekenen • De winst berekenen			

PW3	Hoofdstuk 5 ‘Is handel iets voor jou?’ Leerdoelen: De leerling kan: • Uitleggen wat vraag en aanbod is en hoe die kunnen veranderen • Uitleggen dat door meer of minder vraag en aanbod de prijzen kunnen veranderen • Uitleggen dat er sociale en commerciële invloed is op wat je koopt • Voorbeelden geven van wat bedrijven doen om meer te verkopen • Uitleggen wat de inkoopprijs is • Met de brutowinstopslag de verkoopprijs berekenen • Uitleggen hoe je rekening houdt met je concurrenten • Verschillen noemen tussen fysieke winkels en webshops • Uitleggen wat BTW is en welke BTW tarieven er zijn • Uitleggen waarom een winkelier niets aan de BTW verdient • De consumentenprijs berekenen • Vanuit de consumentenprijs terugrekenen naar de verkoopprijs • Uitleggen wat het verschil is tussen de inkoopprijs en de inkoopwaarde • De brutowinst berekenen • Bepalen met welke bedrijfskosten je rekening moet houden • De nettowinst berekenen	PW	45	20
PW4	Hoofdstuk 6 ‘Wat doet de overheid?’ Leerdoelen: De leerling kan: • Uitleggen wat de overheid is • Uitleggen waarvoor je bij de gemeente moet zijn • Een aantal taken van de provincie benoemen • Uitleggen wat de rijksoverheid doet • Uitleggen wat collectieve voorzieningen zijn en een aantal voorbeelden noemen • Uitleggen wat sociale zekerheid is en een aantal voorbeelden noemen • Uitleggen waarom er sociale premies op je loon worden ingehouden • Het verschil benoemen tussen de collectieve en particuliere sector • Drie voorbeelden noemen van belastingen • Het verschil uitleggen tussen directe- en indirecte belasting • Uitleggen waarom de overheid subsidie geeft en accijns heft	PW	45	20

	• Twee voorbeelden noemen van niet- belastingontvangsten • Uitleggen wat de rijksbegroting is • Rekenen met miljoenen en miljarden • Uitleggen wat de rijksbegroting en de miljoenennota met elkaar te maken hebben • Het verschil benoemen tussen een begrotingstekort en een begrotingsoverschot			
Opmerkingen: PW = schriftelijk proefwerk SO = schriftelijke overhoring * =de toets is herkansbaar Het aantal lessen is indicatief en gebaseerd op de jaarplanning en ervaringen uit het verleden. Extra lesruimte zal ingezet worden ter verdieping en verbreding van de aangeboden lesstof. Lesmethode: Pincode VMBO KGT 7de editie				

Vak: Biologie
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PO*	Leerdoelen: • Je kent de onderdelen (en de functie hiervan) van het ademhalingsstelsel • Je kunt het ademhalingsproces en de functie van dit proces uitleggen • Je kent een aantal oorzaken van een verminderde werking van longen en luchtwegen • Je kunt geleerde kennis toepassen in nieuwe vraagstukken • Leren onderzoeken (vitale capaciteit) Vaardigheid: 1,2,3,4,7 • Meten en rekenen, tabellen en grafieken Inhoud: 1. Verbranding en ademhaling <i>Werkkaart: gegevens verwerken en rekenen</i>	PO/S	45	10
PW1	Leerdoelen: • Je kent de onderdelen (en de functie hiervan) van het verteringsstelsel • Je kunt het verteringsproces en de functie van dit proces uitleggen • Je kunt adviezen geven voor gezonde voeding. • Je kent een aantal voedingsstoornissen • Leren onderzoeken (hoeveel is gezond) Vaardigheid: 1,2,3,4,7 • Meten en rekenen, tabellen en grafieken Inhoud: 2. Voeding en vertering	S	45	20
PW2	Leerdoelen: • Je kent de onderdelen (en de functie hiervan) van bloed en het bloedvaten- en lymfestelsel • Je kunt de functie van het bloedvaten- en lymfestelsel uitleggen • Je kunt het uitscheidingsproces door de nieren uitleggen • Je kunt uitleggen hoe het immuunsysteem werkt	S	45	20*

	Vaardigheid: 1,2,3,4,5,6,7 - Leren onderzoeken (congres) - Bronnen op waarde schatten. Inhoud: (herkansbaar) 3. Bloedsomloop			
PW3	Leerdoelen: - Je kent de onderdelen (en de functie hiervan) van het voortplantingsstelsel - Je kunt de functie van het voortplantingsstelsel uitleggen - Je kunt de werking van verschillende vormen van geboorteregeling uitleggen - Je kunt uitleggen hoe soa's voorkomen kunnen worden Vaardigheid: 1,2,3,4,7 - Mening vormen mbt seksualiteit Inhoud: 4. Voortplanting	S	45	20
PW4	Leerdoelen: - Je kunt uitleggen hoe verschillende eigenschappen kunnen overerven en wat daarvoor nodig is - Je kunt uitleggen wat kanker is en hoe het kan ontstaan - Je kunt uitleggen wat biotechnologie is en kunt voorbeelden hiervan geven. - Je kunt uitleggen wat evolutie is Vaardigheid: 1,2,3,4,7 - Mening vormen mbt biotechnologie Inhoud: 5. Erfelijkheid en evolutie	S	45	20
PO	Leerdoelen: - Maken van een biologisch verslag Vaardigheid: 1,2,3,4,6,7 - Wetenschappelijk verslag schrijven Inhoud: Ingeademde en uitgeademde lucht <i>Werkkaart: biologisch verslag maken</i>	P	45	*
Pr	Leerdoelen: - Informatie verzamelen. Bronnen op waarde schatten. Vaardigheid: 1,2,3,4,5,6,7 - Presenteren Inhoud: Biologisch onderwerp. Keuze binnen randvoorwaarden.	P	10	10

FT	Gedurende het jaar kan er formatief getoetst worden. Deze toetsen geven inzicht in hoever de leerling is gevorderd in zijn/haar leerproces.	-	-	-
Opmerkingen: S = schriftelijk of digitaal PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling FT = formatieve toets Pr = presentatie *Herkansbaar Studievaardigheden: 1. Evalueren (formatief) en reflecteren 2. Samenwerken 3. Formuleren 4. Mening vormen en redeneren 5. Presenteren 6. Plannen 7. Geleerde kennis toepassen in nieuwe vraagstukken				

Vak: Drama**Studie: Klas 2 MK**

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PO1	Verbeelding, communicatie & herhaling Leerdoelen: De leerlingen voelen zich vertrouwd in de groep. De leerling kan in een groep samenwerken. Vaardigheid: De leerling kan een theaterscene produceren en presenteren waarin alle aspecten van vorig jaar gepresenteerd worden. (wie, wat, waar, emotie, probleem, dialoog) (produceren, presenteren). Inhoud: De theaterscene wordt in groepjes gemaakt en gepresenteerd en daarna besproken met de klas. De tekst is uit het hoofd geleerd.	PO	270	25
PO2	Improvisatie/ Presenteren/ acteren Leerdoelen: De leerlingen leren het begrip improvisatie. Ook lukt het de leerlingen om hiermee te experimenteren, uit te voeren en presenteren. Vaardigheid: De leerlingen leren in het moment te spelen, te accepteren en gelijk te handelen vanuit hun eerste associatie. Ook leren de leerlingen omgaan met flexibiliteit, spontaniteit, creativiteit en samenwerking. Inhoud: In de presentatie les krijgen de leerlingen in groepen een thema waarover zij gelijk een situatie moeten spelen (inspiratie de vloer op!)	PO	530	25
PO3	Produceren en presenteren van een theaterscene/ verteltheater Leerdoelen: Produceren en presenteren van een voorstelling. Vaardigheid: Spelen voor publiek. Inhoud: Afhankelijk van de groep kan er een toneelstuk worden ingestudeerd dat gespeeld kan gaan worden voor publiek.	PO	460	25

S1	Reflectie schriftelijk Leerdoelen: De leerlingen kunnen reflecteren op eigen spel. Vaardigheid: De leerling kan reflecteren op het eigen leerproces. Inhoud: Het schrijven van een reflectie.	S	90	25
Opmerkingen: Drama heeft een sociale functie (samenwerken), creatieve functie (ideeën, gevoelens en emoties vormgeven), trainingsfunctie (o.a. beter uit je woorden kunnen komen, leren communiceren), educatieve functie (iets beter begrijpen als je het hebt nagespeeld) en een persoonsvormende functie (door toneel te spelen leer je over hoe je zelf bent, jezelf kunnen presenteren). De doelen van het vak drama: produceren, kijken en luisteren: beleven, verslag doen van ervaringen en reflecteren zijn onderdeel van de wettelijke kaders voor Kunst en Cultuuronderwijs en zijn beschreven door het SLO (2007). S = schriftelijk PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling				

Vak: Beeldende Vorming
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PO1	Kunst & experimenteren Leerdoelen: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct. Je durft nieuwe oplossingen te bedenken en bestaand werk op een eigen manier te herinterpreteren. • Je kijkt kritisch naar je eigen werk en werkproces. Je bespreekt kunstzinnige uitingen, verwoordt jouw mening en stelt je proces of product bij wanneer dat nodig is. • Je gebruikt verschillende bronnen en onderzoekt kunst, cultuur en erfgoed vanuit meerdere perspectieven. • Je presenteert jouw kunstzinnige werk op een passende en verzorgde manier aan anderen. Je maakt bewuste keuzes in vorm, opstelling, toelichting en media, zodat jouw idee, proces en eindresultaat duidelijk overkomen op het publiek. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je ontdekt en ontwikkelt jouw eigen artistieke voorkeuren, interesses, stijlen en kwaliteiten. Vaardigheden: Creatief denken en handelen, onderzoeken en analyseren, vormgeven, communiceren, presenteren, cultureel bewustzijn, artistiek-creatief vermogen ontwikkelen, reflecteren en evalueren. Inhoud: Portfolio met uiteenlopende <u>experimenten</u> in <u>materialen, vormen en werkwijzen</u> met als uitgangspunt portret.	PO	630	25

PO2	Kunst & architectuur Leerdoelen: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct. • Je gebruikt verschillende bronnen en onderzoekt kunst, cultuur en erfgoed vanuit meerdere perspectieven. • Je gebruikt materialen, technieken, gereedschappen en vormgevingselementen om eigen kunstzinnige uitingen te ontwerpen en te realiseren. • Je kijkt kritisch naar je eigen werk en werkproces. Je bespreekt kunstzinnige uitingen, verwoordt jouw mening en stelt je proces of product bij wanneer dat nodig is. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je ontdekt en ontwikkelt jouw eigen artistieke voorkeuren, interesses, stijlen en kwaliteiten. Vaardigheden: Creatief denken en handelen, onderzoeken en analyseren, vormgeven, communiceren, kritisch denken, samenwerken, cultureel bewustzijn, artistiek-creatief vermogen ontwikkelen, reflecteren en evalueren. Inhoud: Een multifunctioneel speelparadijs voor jong en oud ontwerpen. In het ontwerp komen <u>ruimte</u> , <u>architectuur</u> , kunst, <u>ontspanning</u> en <u>ontmoeting</u> samen. Het eindwerk wordt uitgewerkt op <u>isometrisch</u> papier.	PO	630	25
PO3	Kunst & escape Leerdoelen: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct. • Je vergelijkt verschillende kunst- en cultuuruitingen en denkt na over de betekenis en functie van kunst en cultuur in de samenleving en in je eigen leven. • Je gebruikt materialen, technieken, gereedschappen en vormgevingselementen om eigen kunstzinnige uitingen te ontwerpen en te realiseren. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je werkt samen aan kunstzinnige uitingen, deelt inspiratie en leert van ideeën, inzichten en feedback van anderen. Vaardigheden: Creatief denken en handelen, onderzoeken en analyseren, vormgeven, communiceren, kritisch denken, samenwerken, cultureel bewustzijn, artistiek-creatief vermogen ontwikkelen, reflecteren en evalueren. Inhoud: Een voorstelling uit een boek/scène omzetten in een	PO	630	25

	ruimtelijke weergave met gebruik van beeldaspecten <u>vorm</u> , <u>kleur</u> , <u>licht</u> en <u>compositie</u> .			
PO4	Kunst & superhelden Leerdoelen: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct. • Je gebruikt materialen, technieken, gereedschappen en vormgevingselementen om eigen kunstzinnige uitingen te ontwerpen en te realiseren. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je werkt samen aan kunstzinnige uitingen, deelt inspiratie en leert van ideeën, inzichten en feedback van anderen. • Je interpreteert kunstzinnige uitingen, vergelijkt perspectieven en denkt kritisch na over maatschappelijke vraagstukken en de rol van kunst daarin. Vaardigheden: creatief denken en handelen, onderzoeken en analyseren, vormgeven, communiceren, kritisch denken, samenwerken, cultureel bewustzijn, artistiek-creatief vermogen ontwikkelen, reflecteren en evalueren. Inhoud: Een superheld in actie maken met het accent op <u>beweging</u> , <u>kracht</u> , <u>spanning</u> en <u>emotie</u> .	PO	630	25
Opmerkingen: S = schriftelijk PO = praktische opdracht P = practicum M = mondeling				

Vak: Muziek
Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PO1	Individueel musiceren instrument 1. Leerdoel: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct. • Je kijkt kritisch naar je eigen werk en werkproces. Je bespreekt kunstzinnige uitingen, verwoordt jouw mening en stelt je proces of product bij wanneer dat nodig is. • Je presenteert jouw eindproduct op een passende en verzorgde manier aan anderen. Je maakt bewuste keuzes in ritme, tempo en toonhoogte, zodat jouw proces en eindresultaat duidelijk overkomen op het publiek. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je ontdekt en ontwikkelt jouw eigen artistieke voorkeuren, interesses en kwaliteiten. Vaardigheden: Creatief denken en handelen, onderzoeken en analyseren, vormgeven, communiceren, presenteren, artistiek-creatief vermogen ontwikkelen, reflecteren en evalueren. Inhoud: Het individueel bespelen van een muziekinstrument <i>[Keuze uit: Piano/Keyboard – (bas)gitaar - drumstel].</i> De leerling krijgt les in de grondbeginselen van het bespelen van de piano/keyboard, (bas)gitaar of keyboard. Het te spelen muziekstukje is gebaseerd op de muziektheorie. Praktische toepassing van notenkennis en de grondbeginselen van de muziektheorie op het instrument. De leerling kan zelfstandig en in de maat een kort, redelijk eenvoudig speelstuk laten horen met daarin	PO	5	0 Magister: O.T.V.G.*

	eenvoudige melodische en ritmische patronen. Eventueel met daarin verwerkt enkele voortekens. Ontwikkelen muzikaal gehoor. * Schrijven van een kort reflectieverslag maakt deel uit van deze PO. Dit reflectieverslag wordt ingeleverd via ELO Magister. Indien de leerling het verslag te laat inlevert, kan dit leiden tot puntenaftrek. De voorwaarden rondom eventuele puntenaftrek worden besproken bij de introductie van deze opdracht en worden regelmatig herhaald.			
PO2	Klassikaal musiceren. Leerdoel: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct. • Je kijkt kritisch naar je eigen werk en werkproces. Je bespreekt kunstzinnige uitingen, verwoordt jouw mening en stelt je proces of product bij wanneer dat nodig is. • Je presenteert jouw eindproduct op een passende en verzorgde manier aan anderen. Je maakt bewuste keuzes in ritme, tempo en toonhoogte, zodat jouw proces en eindresultaat duidelijk overkomen op het publiek. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je ontdekt en ontwikkelt jouw eigen artistieke voorkeuren, interesses en kwaliteiten Vaardigheden: Creatief denken en handelen, onderzoeken en analyseren, vormgeven, communiceren, presenteren, artistiek-creatief vermogen ontwikkelen, reflecteren en evalueren. Inhoud: Het gezamenlijk uitvoeren in de klas van een ritmisch en/of melodisch spelstuk. De leerling krijgt les in de grondbeginselen van het	PO	10	40

	bespelen van diverse instrumenten. Dit betreft zowel gestemd slagwerk als ongestemd slagwerk, piano/keyboard, (bas)gitaar en drums. Het te spelen muziekstukje is gebaseerd op de muziektheorie. Praktische toepassing van notenkennis en de grondbeginselen van de muziektheorie. De leerling kan zelfstandig op een instrument spelen met klasgenoten. Het speelstuk is kort, eenvoudig en heeft eenvoudige melodische en ritmische patronen. Eventueel met daarin verwerkt een voorteken. Ontwikkelen muzikaal gehoor. * De leerling krijgt voor deze opdracht 2 cijfers: een individueel + een groeps cijfer. Dit resulteert in een totaalcijfer voor deze opdracht. ** Er wordt mondeling gereflecteerd op deze opdracht.			
--	--	--	--	--

PO3	Componeren. Leerdoel: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct en die van het groepje waarin jij samenwerkt. Je durft nieuwe oplossingen te bedenken. • Je kijkt kritisch naar je eigen werk en werkproces + die van jouw groepsgenoten. Je bespreekt kunstzinnige uitingen, verwoordt jouw mening en stelt jouw/jullie proces of product bij wanneer dat nodig is. • Je gebruikt verschillende bronnen en onderzoekt kunst, cultuur en erfgoed vanuit meerdere perspectieven. • Je presenteert samen met jouw groepsgenoten jullie kunstzinnig werk op een passende en verzorgde manier aan anderen. Je maakt bewuste keuzes in vorm, opstelling, toelichting	PO	10	10

	en media, zodat jullie idee, proces en eindresultaat duidelijk overkomen op het publiek. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je ontdekt en ontwikkelt jouw eigen artistieke voorkeuren, interesses, stijlen en kwaliteiten. Leren in stappen hoe een (digitale)compositie kan worden gemaakt en hoe het eindproduct kan worden gepresenteerd. De opdracht is gebaseerd op een oefening uit de digitale lesmethode Beats'nBits. De leerling kan in een kleine groep (3- of 4-tal) een eigen muzikaal idee bedenken, maken en presenteren aan klasgenoten. * Er wordt mondeling gereflecteerd op deze opdracht. Het eindresultaat wordt ingeleverd via ELO Magister of via de digitale methode Beats'nBits. Indien de leerling het eindresultaat te laat inlevert, kan dit leiden tot puntenaftrek. De voorwaarden rondom eventuele puntenaftrek worden besproken bij de introductie van deze opdracht en worden regelmatig herhaald.			
PO4	Presentatie geven. Leerdoel: • Je onderzoekt ideeën, experimenteert met mogelijkheden en kiest creatieve strategieën die passen bij jouw werkproces en eindproduct en die van het groepje waarin jij samenwerkt. Je durft nieuwe oplossingen te bedenken. • Je kijkt kritisch naar je eigen werk en werkproces + die van jouw groepsgenoten. Je bespreekt kunstzinnige uitingen, verwoordt jouw mening en stelt jouw/jullie proces of product bij wanneer dat nodig is. • Je gebruikt verschillende bronnen en onderzoekt kunst, cultuur en erfgoed vanuit meerdere perspectieven. • Je presenteert samen met jouw groepsgenoten jullie kunstzinnig werk op een passende en verzorgde manier aan anderen. Je maakt bewuste keuzes in vorm, opstelling, toelichting	PO	10	10

	en media, zodat jullie idee, proces en eindresultaat duidelijk overkomen op het publiek. • Je gebruikt vaktaal om over kunst en cultuur te praten. Je onderbouwt jouw mening en wisselt ideeën en ervaringen uit met anderen. • Je ontdekt en ontwikkelt jouw eigen artistieke voorkeuren, interesses, stijlen en kwaliteiten. Informatie verzamelen over een artiest of band of een ander onderwerp welke gerelateerd is aan muziek in een Word-document. Deze informatie filteren en beschrijven in een document (zowel tekst + eventuele afbeeldingen). Als afsluiting geeft de leerling een korte presentatie over de gekozen artiest of band (of muziek gerelateerd onderwerp). De gegeven presentatie wordt ondersteund middels een door de leerling gemaakte PowerPoint. De leerling kan alleen of in 2-tal) een kort werkstuk maken van een artiest of band (of muziek gerelateerd onderwerp) en deze informatie in een korte presentatie voor de klas presenteren aan klasgenoten. * Er wordt mondeling gereflecteerd op deze opdracht. De PowerPoint wordt ingeleverd via ELO Magister. Indien de leerling de PowerPoint te laat inlevert, kan dit leiden tot puntenaftrek. De voorwaarden rondom eventuele puntenaftrek worden besproken bij de introductie van deze opdracht en worden regelmatig herhaald. De PowerPoint wordt ingeleverd via ELO Magister. Indien de leerling de PowerPoint te laat inlevert, kan dit leiden tot puntenaftrek. De voorwaarden rondom eventuele puntenaftrek worden besproken bij de introductie van deze opdracht en worden regelmatig herhaald.			
--	--	--	--	--

S1	Digitoets. Leerdoel: Basiskennis van de muziektheorie uitbreiden. Inhoud: Gebaseerd op hoofdstuk 3 + 4 uit de digitale methode Beats'nBits Vaardigheid: De leerling heeft in dit semester theoretische kennis opgedaan en kan deze kennis reproduceren en toepassen. Ontwikkelen muzikaal gehoor [<i>Het reproduceren van kennis en het tonen van inzicht</i>].	S	35	40
<u>Opmerkingen:</u> PO = Praktische Opdracht S = Schriftelijke toets die ook digitaal kan worden afgenomen. * O = Onvoldoende / T = Twijfel / V = Voldoende / G = Goed				

Vak: Lichamelijke Opvoeding**Studie: Klas 2 MK**

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Cat.*	Vorm	Duur	Weging %
LO1	Spel: hockey, softbal, volleybal of basketbal	V, C, K	P	V	20
LO2	Turnen: zwaaien, acrobatiek of springen	V, S, Z	P	V	20
LO3	Atletiek: lopen, werpen of springen	V, K	P	V	20
LO4	Klimmen: techniek, boulderen of zekeren	V, Z	P	V	20
LO5	Conditie: RSG-run of shuttleruntest	V, K	P	V	20

Leerlingen gaan elke periode aan de slag met 1 of meerdere sportonderdelen die passen bij de locatie en tijd van het jaar. In de eerste periode tot aan de herfstvakantie vinden de lessen buiten plaats. Daarna volgen 3 periodes waarbij we op verschillende locaties, binnen gaan sporten. Aan het einde van het schooljaar gaan we weer naar buiten. Om het leerproces in kaart te brengen maken we gebruik van niveaukaarten, die leerlingen voorafgaand en tijdens de lessen besproken worden. De beoordeling is in alle gevallen middels een G, V of O.

*** Categorie:****V, Vaardigheden.**

Bij elke sport kijken we naar het niveau van bewegen ten opzichte van andere kinderen. Vaardigheden die op meerdere niveaus aangeboden worden. We maken in de niveaukaarten onderscheid tussen tactische en technische vaardigheden. Doordat sommige sporten behoorlijk complex zijn, komen leerlingen alleen toe aan eenvoudige technische en tactische (individuele) taken, waar anderen juist de techniek beheersen en daardoor ook in staat zijn om complexere tactische vaardigheden te ontwikkelen.

C, Coachen.

Leerlingen worden uitgedaagd om niet alleen eigen vaardigheden te verbeteren, maar proberen ze ook in staat te stellen om meerdere rollen aan te nemen. Ze kunnen op deze manier ook de vaardigheid van andere leerlingen verbeteren. Denk hierbij aan een coachende rol tijdens een spel.

S, Samenwerken.

Er zijn sporten waarbij leerlingen niet alleen kunnen werken. Ze moeten groepsopdrachten uitvoeren waarbij het resultaat afhangt van de wijze waarop ze met elkaar om gaan en de groepsopdrachten uitvoeren. Het proces om tot een eindresultaat te komen is hier van groter belang dan een fysieke vaardigheid.

K, Kennis.

Naast de technische en tactische vaardigheden leren we de leerlingen de regels van een sport. We proberen leerlingen uit te dagen om deze kennis te laten zien, door de rol van scheidsrechter aan te nemen.

Z, Zelfvertrouwen.

In sommige gevallen moeten leerlingen uit hun comfort zone stappen. Ergens beter in worden zorgt de groei van het zelfvertrouwen. We bieden hiervoor uitdagende onderdelen aan waar we ook rekening houden met de fysieke mogelijkheden van onze leerlingen.

Er worden vervangende opdrachten gegeven ter compensatie van gemiste praktijkonderdelen.

Vak: Rekenen

Studie: Klas 2 MK

Code	LeerWijzer! Hoe leer ik, wat leer ik en welk doel bereik ik?	Vorm	Duur	Weging %
PW1*	Leerdoelen: optellen, aftrekken, delen, vermenigvuldigen, afronden, rekenvolgorde, handig rekenen en grote getallen, geld. Vaardigheden: schatten, bewerkingen uitvoeren zonder rekenmachine. Inhoud: RB, wiskundeboek	S	45	30
PW2	Leerdoelen: verhoudingstabellen, breuken en decimale getallen, procenten, deel berekening, negatieve getallen. Vaardigheden: procenten rekenen, breuken met tussenstappen, zonder rekenmachine. Inhoud: RB, wiskundeboek	S	45	35
PW3	Leerdoelen: metriekstelsel, tijd, . Vaardigheden: omrekenen lengte -, oppervlakte – en inhoudsmaten, zonder rekenmachine. Inhoud: RB, wiskundeboek	S	45	35
				100%

Opmerkingen:
 *=herkansbaar
 S = schriftelijke overhoring
 PO = praktische opdracht